

Magdalena Kuthanová

English conditional conjunctions *unless* and *if (not)* and their Czech counterparts

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, bakalářská práce, září 2011

Posudek oponenta

Bakalářská práce Magdaleny Kuthanové se zabývá anglickými podmínkovými větami uvozenými spojkami *unless* a *if (not)*. Cílem práce je porovnat tyto dva druhy podmínkových vět a pokusit se stanovit, ve kterých případech lze spojky zaměnit. Práce vychází z předpokladu, že určité aspekty, např. syntaktická funkce a sémantika podmínkových vět ovlivňují možnost jejich záměny. Práce dále využívá i české ekvivalenty, které by mohly tyto aspekty odrážet.

Teoretická část představuje přehledným způsobem přístup k podmínkovým větám uplatňovaný v předních gramatikách. Tato část se zaměřuje především na syntaktickou funkci podmínkových vět, tedy na stupeň jejich integrace do větné stavby, a na sémantiku podmínkových vět. Dále se autorka zaměřuje na sémantiku spojky *unless*, která není zcela synonymní se spojkou *if (not)*. V této části čerpá nejen z gramatik, ale i z odborných článků (např. Eastwood, Geis). Spojka *unless* spojuje podmínku s výjimkou, a proto je spíše ekvivalentní k *except if*. Jako nejpřesnější český ekvivalent uvádí spojkou *leđaže*. Vzhledem k tomu, že se jedná o kontrastivní studii dvou spojek, bylo by zde vhodné uvést i ekvivalenty spojky *if (not)*.

Empirická část se zakládá na 60 souvětích s podmínkovou větou uvozenou spojkou *if (not)* a 60 souvětích s podmínkovou větou uvozenou spojkou *unless*. Autorka si všímá, že frekvence těchto dvou spojek je různá. Nesouhlasí však údaje v textu práce (str. 21), kde autorka uvádí, že je *unless* šestkrát řidší než *if (not)*, což je údaj založený na poměru počtu výskytu na 1000 slov, a údaje v českém resumé (str. 53), kde se uvádí, že je spojka *unless* řidší třikrát, jelikož k excerpci příkladů bylo třeba devět románů, ve srovnání se třemi pro spojkou *if (not)*. Způsob měření četnosti, který se vyskytuje v textu práce, je jistě přesnější. Ve vlastní analýze autorka nejprve představí výsledky pro každou spojkou zvlášť a dále porovná výsledky pro obě spojky. Mezi příklady se spojkou *if (not)* se vyskytuje 45 adjunktů a 15 stylových disjunktů. Adjunktů, které zároveň vyjadřují přímou podmínku, dále autorka dělí na otevřené a hypotetické. V jednom případě nelze kvůli časové souslednosti určit druh podmínky. Autorka si všímá i pozice podmínkové věty v souvětí a zjišťuje, že hypotetické podmínky preferují poměrně významně pozici koncovou. Při zkoumání českých ekvivalentů se objevují rozdíly v užití spojek v závislosti na otevřenosti podmínky. Podmínkové věty uvozené spojkou *unless* mají všechny funkce disjunktů. Významně převládají otevřené podmínky a ukazuje se významná preference koncového postavení. I přesto, že nejpřesnějším českým ekvivalentem spojky *unless* je *leđaže*, v analyzovaných větách je zastoupeno jen okrajově a anglické spojce nejčastěji odpovídá *pokud (ne)*. Dále se studie týká možnosti spojky zaměnit. Autorka zjišťuje, že pouze v 11 případech lze spojkou *if (not)* nahradit spojkou *unless*, protože často nejsou splněny podmínky vyvozování nebo další podmínky. Co se týče nahrazení *unless* spojkou *if (not)*, autorka pouze udává, že téměř každou větu uvozenou *unless* lze nahradit větou s *if (not)*. I zde by bylo zajímavé mít přesné výsledky analýzy. Co se týče českých ekvivalentů, v některých větách neodpovídá spojce žádný

český ekvivalent (např. Tabulka 6). Znamená to, že překlad neodpovídá originálu, nebo se jedná o nějaké asyndetické spojení vět? V případě, že překlad neodpovídá originálu by bylo dobré toto zmínit.

Poznámky k jednotlivostem:

str. 20, ř. 3 zh. ...*120 English clauses sentences...*

str. 26, ř. 2 zd. ...*politeness is taken for granted (?)*

str. 31, příklad [18] *No, I don't mind telling you if it won't bore you.* Jedná se o nepřímou podmínku?

str. 43, ř. 4 zd. ...*are mention...*

str. 45, ř. 19 zh. (např.) ...*11 conditions...* – conditional clauses

Celkově se práci podařilo splnit dané cíle, tedy prozkoumat jak teoreticky tak prakticky rozdíly v použití spojky *unless* a *if (not)*. Teoretická i empirická část je zpracována velmi přehledně a systematicky. Jazykově je práce přes pár drobných nedostatků zpracována pečlivě.

Závěr: Jak vyplývá z výše uvedeného, předložená studie Magdaleny Kuthanové kritéria kladená na bakalářské práce splňuje. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně až velmi dobře*.

V Praze, dne 1.9.2011

Mgr. Kateřina Vašků